

Марина Боднар

студентка 2 курсу спеціальності 073 «Менеджмент»

Науковий керівник: **Пастух Ю.А.**

к. е. н., доцент кафедри інформаційних технологій

Подільський державний аграрно – технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ОРГАНІЗАЦІЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ПІДПРИЄМСТВА

Організація комп'ютерної інформаційної бази підприємства сьогодні має проблеми розвитку, удосконалення і широкого впровадження в повсякденну практику комп'ютерних технологій, використання яких дозволяє значно збільшити ефективність інформаційних процесів – збирання, пошуку, систематизації, аналізу, зберігання, узагальнення, опрацювання, подання і передавання різноманітних відомостей і даних на підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями в сфері комп'ютерної інформаційної бази займалися такі вчені як С. М. Ромашко, Л.Я.Ванькович, О. О. Байкарова, О. В. Ілляшенко, С. І. Яковенко та ін. У працях цих вчених подаються визначення основних понять, формулюються і обґрунтовуються принципи оцінки й аналізу розвитку систем на підприємстві.

Постановка завдання. Метою роботи є розкриття суті комп'ютерної інформаційної бази як важливого фактору забезпечення ефективної діяльності вітчизняного підприємства.

Виклад основного матеріалу. На підприємствах інформація є важливим виробничим ресурсом, без якого неможлива управлінська діяльність. Тому значення набувають методи обробки та використання інформації, а також технічні засоби, завдяки яким стало можливим перетворення даних у інформаційний ресурс. Таким чином, інформаційна система підприємства є сьогодні важливим інструментом для здійснення управлінських функцій.

Важливим представляється те, що будь-яка інформаційна система характеризується наявністю технології перетворення вихідних даних у результативну інформацію. Такі технології прийнято називати інформаційними. Інформаційна технологія не може існувати окремо від технічного та програмного середовища. У інформаційній технології можна виділити дві частини: здатність генерувати за запитом інформаційний продукт і засоби доставки цього інформаційного продукту в зручний час і в зручній для користувача формі.

З метою висвітлення дискусійності ключових моментів коротко надамо трактування низки категорій, які викладені у вітчизняних працях. Так, інформаційна система трактується як система, що реалізує інформаційну технологію виконання встановлених функцій за допомогою персоналу і комплексу засобів автоматизації. База даних представляється набором даних, ефективно організованих так, щоб з ними було легко працювати. Вони будуються на системах управління базами даних: FoxPro, MS Access, Oracle та інших. Інше джерело містить інформацію про те, що інформаційна система – це взаємозв'язана сукупність даних, обладнання, програмних засобів, персоналу, стандартних процедур, які призначені для збору, обробки, розподілу, зберігання, представлення інформації згідно з вимогами, які впливають з цілей організації. База даних системи менеджменту – це програмні засоби, що дають організаціям змогу здійснювати управління і мати доступ до необхідних даних.

Комп'ютерна інформаційна база (КІБ) – це сукупність інформації, апаратно-програмних і технологічних засобів, засобів телекомунікації, баз і банків даних, методів і процедур, персоналу управління, які реалізують функції збору, оброблення, нагромадження та оброблення інформації для підготовки та прийняття ефективних управлінських рішень.

Комп'ютерна інформаційна база підприємства (КІБП) – це сукупність інформації, економікоматематичних методів і моделей, технічних, програмних, технологічних засобів і рішень, а також спеціалістів, які здійснюють обробку інформації та приймають управлінські рішення в межах підприємства.

Коментуючи окреслені положення, слід зазначити, що вітчизняні автори у останні роки досить вдало трактують поняття КІБП, дискусійність понять майже відсутня. Можна виокремити п'ять головних типів інформаційних систем, які слугують для задоволення потреб різних організаційних рівнів і функціональних сфер менеджменту:

- 1) ділово-процесійні;
- 2) офісні автоматизовані;
- 3) управлінські інформаційні системи;
- 4) системи підтримки прийняття рішення;
- 5) системи підтримки виконання рішень.

Ділово-процесійна система є комп'ютерною інформаційною системою, що виконує щоденні поточні операції, потрібні для розвитку бізнесу і забезпечує пряму підтримку на операційному рівні організації. Ця система – головне джерело інформації, яка використовується іншими типами комп'ютерних систем організацій.

Офісна автоматизована система має на меті полегшити зв'язок і підвищити продуктивність менеджерів і офісних працівників за допомогою документів і передавальних процесів. Це система селекторної інформації, яка може також містити текстові, табличні процесори, електронний календар, телеконференцію, графіки, системи керування базами даних та ін.

Управлінська інформаційна система – комп'ютерна інформаційна система, що постачає повсякденну інформацію і часто дає змогу здійснювати доступ до поточної і ретроспективної інформації, потрібної менеджерам, переважно середнього і нижчого рівнів. Система орієнтована на фактичні, операційні напрямки діяльності і особливо важлива для планування, прийняття рішень, контролювання. Як правило, система підсумовує інформацію з операційно-ділових систем для підготовки поточних доповідей, які використовуються менеджерами.

Система підтримки прийняття рішень є комп'ютерною інформаційною системою, яка підтримує процес прийняття управлінських рішень в ситуаціях,

які не досить добре структуровані. Такі системи загалом не вказують, які рішення є оптимальними. Проте вони роблять спробу скерувати процес прийняття рішень у правильне русло за допомогою спеціальних прийомів, які допомагають менеджерам детальніше аналізувати ситуацію. Спеціалізованим типом інформаційної системи, все більше поширеним, є експертна система. Це комп'ютерна система, яка використовує реальні знання експерта для вирішення спеціальних проблем.

Системи підтримки виконання рішень – комп'ютерні інформаційні системи, що підтримують виконання рішень і ефективне функціонування організацій на вищих рівнях. Такі системи розроблені недавно, і їх інколи називають виконавчо-інформаційними системами.

Сьогодні відомі такі проблеми впровадження інформаційних систем у практиці вітчизняних підприємств:

1. Безперервне збільшення обсягу технологічних пропозицій, що потребують великих інвестицій, і, відповідно, – посилення залежності від зовнішніх послуг (наприклад постачальників програмного забезпечення).

2. Зміна ролі інформаційних технологій у господарській діяльності багатьох підприємств; під час виконання внутрішньофірмових процесів функція ІТ перестала бути допоміжною, а перетворилась у важливу складову продукту чи виробничих потужностей.

3. Зростання витрат у сфері інформаційних технологій.

Таким чином, впровадження інформаційних технологій створює підґрунтя для розвитку нової культури праці і одночасно призводить до стратегічної переорієнтації підприємства. Використання інформаційних комп'ютерних систем для вирішення управлінських та підприємницьких завдань, стратегічного розвитку, підвищення ефективності адміністративної діяльності, обліку і контролю, планування й аналізу, реалізації у мережевому режимі різноманітних зв'язків підприємств з їх партнерами, клієнтами, владними структурами призвело до зростання інформаційних потреб, дало можливість не обмежувати інформаційні потоки та інформаційні процеси

межами окремого підприємства і зумовило зростання інвестицій у комп'ютерні технології.

Організація інформаційного забезпечення ведеться паралельно з програмним забезпеченням та інформаційною технологією, зорієнтованою на кінцевого користувача. Для правильного розуміння основних задач КІБП, авторами було визначено місце КІБП у загальній інформаційній системі підприємства.

Вважаємо, що КІБП має однорівневий та постійний зв'язок з такими складовими інформаційної системи як функціональні компоненти та організаційні компоненти. Динамічна та безперервна взаємодія усіх трьох компонентів інформаційної системи забезпечить ефективність комп'ютерної інформаційної бази.

Як вже зазначалося вище, важливим фактором забезпечення продуктивної діяльності підприємства виступає ефективно організована комп'ютерна інформаційна база. Дотримання усіх принципів якісного функціонування КІБП, підтримка інформаційного забезпечення та успішно організована управлінська політика цієї сфери забезпечать підтримку ефективності діяльності вітчизняного підприємства.

Список використаних джерел

1. Технічні засоби обробки інформації [Електронний ресурс] / режим доступу http://pidruchniki.com/1840062047743/informatika/tehnichni_zasobi_obrobki_informatsiyi
2. Міронова Ю. В. Особливості процесу оптимального управління ефективністю праці на підприємствах / Ю. В. Міронова, С. О. Петров, А. Ю. Франчук, Н. В. Лисак // Вісник Хмельницького національного університету. – Хмельницький, 2015. – № 3. – С. 67–71.
3. Ромашко С. М. Інформаційні системи в менеджменті / С. М. Ромашко. – Львів : ЛІМ, 2007. – С. 49.

4. Яковенко С. І. Інформаційні технології й реінжиніринг у процесах організації, трансформації та управління корпораціями / С. І. Яковенко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 10. – С. 222 – 235.

